

Analýza modelových dopadů na odvětví cestovního ruchu v ČR vyplývající ze světové pandemie koronaviru (COVID-19)

Cílem analýzy je kvantifikovat modelové dopady vlivu světové pandemie COVID-19 na odvětví cestovního ruchu v ČR v roce 2020 a vyčíslit celkové dopady na sektor stravovacích / gastronomických služeb a sektor rekreačních, kulturních, sportovních a ostatních zábavních služeb.

Výpočet je proveden jako **expertní propočtení na základě informací o současném stavu realizovaných restriktivních opatření a vývoje světové pandemie ke dni 1. 4. 2020** a kombinací dat o cestovním ruchu v ČR z ČSÚ (Satelitní účet cestovního ruchu), agentury CzechTourism (Tracking příjezdového cestovního ruchu) a společnosti CE-Traffic (geolokační signalizační data mobilního operátora). **Projekce modelových dopadů je uvažována ve čtyřech variantách:** Varianta „výchozí“ (rok 2019, tedy situace bez vlivu COVID-19), varianta „červen“ (předpokládá postupné uvolňování opatření do konce května), varianta „září“ (předpokládá postupné uvolňování opatření do konce srpna) a varianta „leden“ (předpokládá postupné uvolňování opatření až do konce roku 2020).

Hlavní platná restriktivní opatření v souvislosti s COVID-19 v ČR k 1. 4. 2020

- V návaznosti na usnesení vlády č. 194 ze dne 12. března 2020, kterým vláda v souladu s čl. 5. a 6. ústavního zákona č. 110/198 Sb., o bezpečnosti České republiky vyhlásila pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru označovaný jako SARS CoV-2 na území České republiky **nouzový stav**.
- Vláda ČR rozhodla s účinností od 6.00 14.3.2020 o **uzavření restaurací a jiných stravovacích zařízení** (s výjimkou zaměstnaneckého stravování).
- Vláda ČR s účinností ode dne 16. března 2020 od 00:00 hod. **zakazuje volný pohyb osob na území celé ČR**
- Vláda ČR 13. března 2020 rozhodla o **úplném uzavření hranic a zákazu vycestovat mimo území ČR** s platností od pondělí 16. března 2020.
- Vláda ČR dne 16. března 2020 rozhodla o přijetí krizového opatření: **zákaz prodeje ubytovacích služeb**.

Předpoklady modelů pro varianty budoucího vývoje cestovního ruchu v ČR v roce 2020

Varianta „výchozí“ – Je založena na datech o cestovním ruchu v ČR za rok 2019 a slouží jako výchozí základ pro úvahy nad modelovými dopady pandemie COVID-19.

Varianta „červen“, „září“ a „leden“ – Všechny tři varianty předpokládají zásadní propad návštěvnosti a spotřeby a následně předpokládají postupné zlepšování situace po uvolnění realizovaných restriktivních opatření. Předpoklady variant se liší v čase uvolňování těchto opatření. Variantu „červen“ lze také označit za variantu střední, variantu „září“ za pesimistickou a variantu „leden“ za velmi pesimistickou. Pro všechny varianty byly odhadnuty tržby za turistické služby v lednu a únoru 2020 podle skutečného vývoje.

Opatření / restrikce	Ukončení opatření: Varianta „červen“	Ukončení opatření: Varianta „září“	Ukončení opatření: Varianta „leden“
Rozhodnutí o zákazu volného pohybu osob	13. 4. 2020	30. 6. 2020	31. 10. 2020
Rozhodnutí o zákazu prodeje ubytovacích služeb	30. 4. 2020	30. 6. 2020	31. 10. 2020
Rozhodnutí uzavření restaurací a jiných stravovacích zařízení	15. 5. 2020	31. 8. 2020	31. 10. 2020
Uzavření hranic ČR	31. 5. 2020	31. 8. 2020	31. 12. 2020
Další omezení cestování - služeb spojených s turismem	31. 5. 2020	31. 8. 2020	31. 12. 2020

Očekávané modelové dopady vlivu COVID-19 na cestovní ruch v ČR v roce 2020 – varianta „červen“

Období	Očekávané modelové dopady ve variantě „červen“
Jarní období (restrikce)	Do konce dubna. Výrazný pokles poptávky. Tržby za turistické služby minimální (využívány pouze ve výjimečných případech, pokles tržeb o 85–95 % ve srovnání r. 2019). Nízká poptávka má významný vliv na ceny služeb, které razantně zlevňují.
Jarní období (po některých restrikcích)	Květen a červen. Nízká úroveň poptávky v období bezprostředně po ukončení platnosti opatření. Tržby za turistické služby budou mírně růst díky nárůstu domácí poptávky. Zahraniční poptávka bude stále minimální (propad tržeb o 60–85 % oproti r. 2019). Vlivem nižší poptávky nižší ceny služeb. Kvůli vlivu opatření mají subjekty nabízející služby cestovního ruchu existenční problémy, cca 3–5 % těchto subjektů ukončí činnost (do 30. 6. 2020), také v malé míře dojde ke změně vlastnictví subjektů ČR.
Letní sezóna 2020	Nárůst poptávky v průběhu letní sezóny díky domácímu turismu, sníženého zájmu o výjezdy mimo ČR. Zahraniční turismus roste jen mírně (vzhledem k omezením a ztrátě důvěry napříč celým světem). Ceny za služby jsou v porovnání s r. 2019 významně nižší (domácí klientela je citlivější na cenu).
Podzim 2020	Pozvolný nárůst poptávky, který „táhne“ především domácí cestovní ruch. Postupný pozvolný nárůst zahraniční poptávky na úroveň cca 30–50 % hodnot v r. 2019. Ceny za služby mírně rostou, ale v porovnání s r. 2019 jsou poměrně významně nižší.
Vánoce 2020	Poptávka se blíží hodnotám r. 2020, především díky domácí klientele. Zahraniční turismus je na úrovni cca 2/3 – 3/4 objemu v porovnání s r. 2019. Ceny za služby stále mírně rostou, ale v porovnání s r. 2019 jsou nižší, na úrovni cca 90–95 % r. 2019.

Analyza modelových dopadů na odvětví cestovního ruchu v ČR vyplývající ze světové pandemie koronaviru (COVID-19)

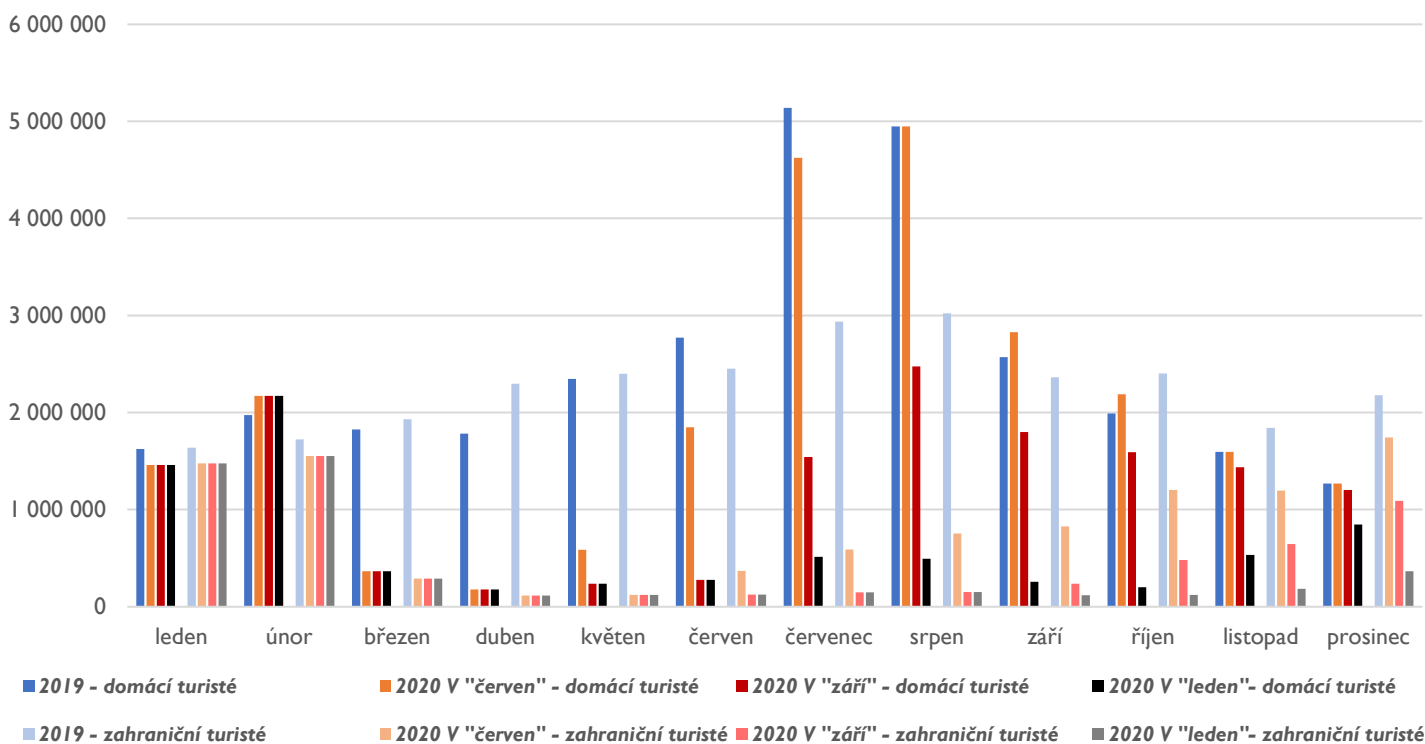
Očekávané modelové dopady vlivu COVID-19 na cestovní ruch v ČR v roce 2020 – varianta „září“

Období	Očekávané modelové dopady ve variantě „červen“
Jarní období (restrikce)	Do konce června. Výrazný pokles poptávky. Tržby za turistické služby minimální (využívány pouze ve výjimečných případech, pokles tržeb o 85–95 % ve srovnání r. 2019). Nízká poptávka má významný vliv na ceny služeb, které razantně zlevňují.
Letní sezóna 2020	Období po restrikcích v době letní sezóny. Nízká úroveň poptávky v období bezprostředně po ukončení platnosti opatření. Tržby za turistické služby budou mírně růst díky nárůstu domácí poptávky. Zahraniční poptávka bude stále minimální (propad tržeb o 70–90 % oproti r. 2019). Vlivem nižší poptávky nižší ceny služeb. Kvůli vlivu opatření mají subjekty nabízejících služby cestovního ruchu existenční problémy, cca 5–15 % těchto subjektů ukončí činnost (do 31. 8. 2020). Lze v poměrně významném rozsahu očekávat změny vlastnictví subjektů CR (snaha kapitálových společností vstoupit za „výhodných“ podmínek do odvětví cestovního ruchu)
Podzim 2020	Nárůst poptávky v průběhu podzimního období díky domácímu turismu, sníženého zájmu o výjezdy mimo ČR. Zahraniční turismus roste jen mírně (vzhledem k omezením a ztrátě důvěry napříč celým světem). Ceny za služby jsou v porovnání s r. 2019 významně nižší (domácí klientela je citlivější na cenu).
Vánoce 2020	Pozvolný nárůst poptávky, který „táhne“ především domácí cestovní ruch. Postupný pozvolný nárůst zahraniční poptávky na úroveň cca 30–40 % hodnot v r. 2019. Ceny za služby mírně rostou, ale v porovnání s r. 2019 jsou poměrně významně nižší (na úrovni cca 80–90 %).

Očekávané modelové dopady vlivu COVID-19 na cestovní ruch v ČR v roce 2020 – varianta „leden“

Období	Očekávané modelové dopady ve variantě „leden“
Období restrikcí	Restrikce trvají až do konce října. Výrazný pokles poptávky. Tržby za turistické služby minimální (využívány pouze ve výjimečných případech, pokles tržeb o 85–95 % ve srovnání r. 2019). Nízká poptávka má významný vliv na ceny služeb, které razantně zlevňují.
Období po restrikcích	Období po restrikcích v listopadu a prosinci. Nízká úroveň poptávky v období bezprostředně po ukončení platnosti opatření. Tržby za turistické služby budou mírně růst díky nárůstu domácí poptávky. Zahraniční poptávka bude stále minimální (propad tržeb o 70–90 % oproti r. 2019). Vlivem nižší poptávky jsou nižší ceny služeb. Kvůli vlivu opatření mají subjekty nabízejících služby cestovního ruchu existenční problémy, až 20 % těchto subjektů ukončí činnost (do 31. 12. 2020). Lze ve významném rozsahu očekávat změny vlastnictví subjektů CR (snaha kapitálových společností vstoupit za „výhodných“ podmínek do odvětví cestovního ruchu).

Počet přenocování domácích a zahraničních turistů v roce 2019 a modelové odhady pro rok 2020

Analýza modelových dopadů na odvětví cestovního ruchu v ČR vyplývající ze světové pandemie koronaviru (COVID-19)

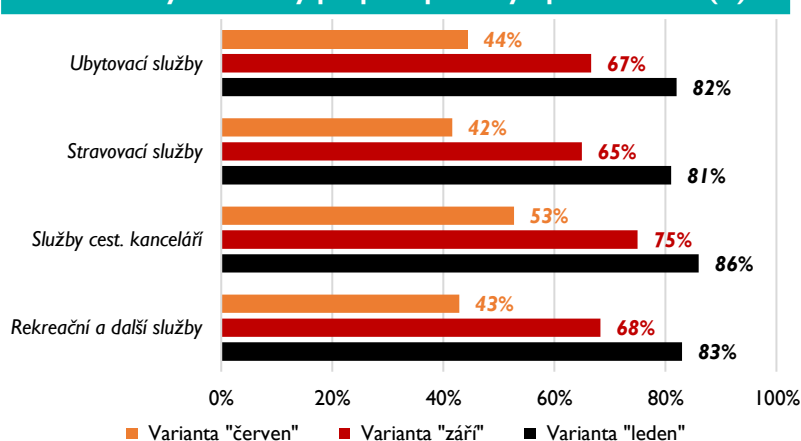
Spotřeba spojená s cestovním ruchem v ČR v roce 2019 a modelové odhady pro rok 2020

Spotřeba spojená s cest. ruchem na území ČR (v mld. Kč)	Vých. varianta (rok 2019)	Varianta „červen“	Srovnání (s 2019)	Varianta „září“	Srovnání (s 2019)	Varianta „leden“	Srovnání (s 2019)
Spotřeba cestovního ruchu celkem	300	158	-142	98	-202	56	-244
z toho příjezdový turistický cestovní ruch	124	42	-82	26	-98	20	-104
z toho domácí turistický cestovní ruch	90	69	-21	42	-48	20	-70
z toho ostatní složky cestovního ruchu (výletníci, tranzit, služební cesty)	86	47	-39	29	-57	17	-69

Spotřeba spojená s produkty cestovního ruchu v ČR v roce 2019 a modelové odhady pro rok 2020

Spotřeba spojená s cest. ruchem na území ČR (v mld. Kč)	Vých. varianta (rok 2019)
Spotřeba cestovního ruchu celkem	300
z toho za Ubytovací služby	56
z toho za Stravovací služby	56
z toho za Služby cestovních kanceláří / agentur a průvodců	10
z toho za Rekreační, kulturní, sportovní a ostatní zábavní služby	15

Očekávaný modelový propad spotřeby oproti r. 2019 (%)

Ekonomické dopady vyplývající z cestovního ruchu v ČR v roce 2019 a modelové odhady pro rok 2020

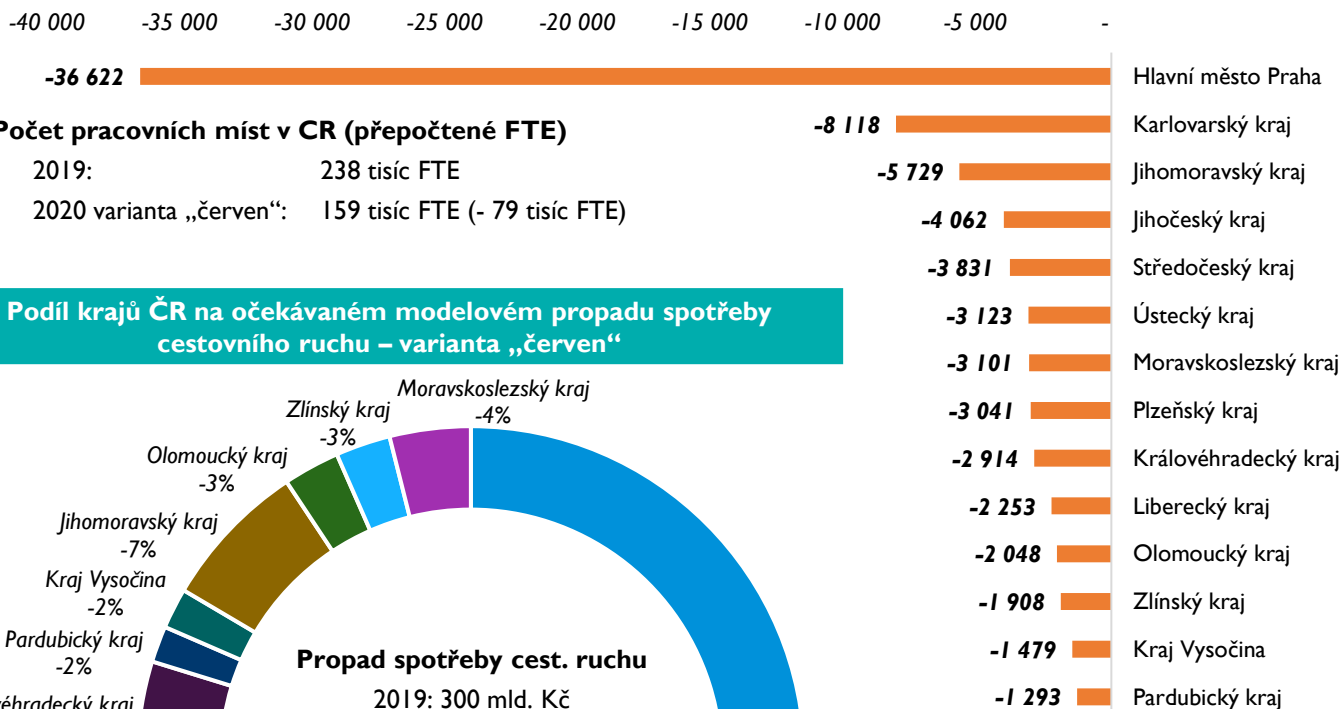
Ekon. dopady vyplývající z cest. ruchu na území ČR (v mld. Kč)	Vých. varianta (rok 2019)	Varianta „červen“	Srovnání (s 2019)	Varianta „září“	Srovnání (s 2019)	Varianta „leden“	Srovnání (s 2019)
Spotřeba cestovního ruchu	300	158	-142	98	-202	56	-244
Tržby v multiplikaci	603	317	-286	195	-408	113	-490
Přínosy cestovního ruchu / dopady na veřejné rozpočty	125	65	-60	40	-85	23	-102
Ziskové marže subjektů CR	38	15	-23	8	-29	5	-33
Počet prac. míst v CR (tis. FTE)	238	159	-79	99	-139	59	-179
Objem práce (tis. FTE)	370	198	-173	124	-247	73	-297

Pozn.: FTE – ekvivalent přepočtených plných ročních pracovních úvazků

Analýza modelových dopadů na odvětví cestovního ruchu v ČR vyplývající ze světové pandemie koronaviru (COVID-19)

Očekávaný modelový propad prac. míst v CR a spotřeby CR v krajích ČR v r. 2020 (varianta „červen“)

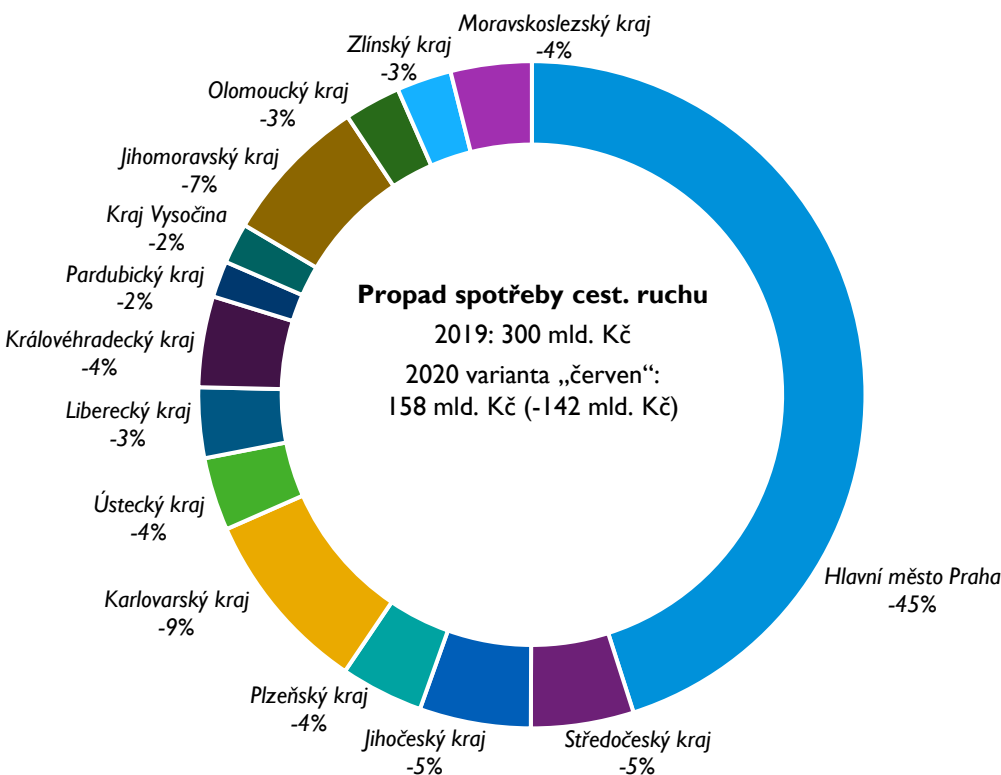
Očekávaný modelový propad počtu prac. míst v CR (přepočtené FTE) oproti r. 2019 (%) – varianta „červen“

Počet pracovních míst v CR (přepočtené FTE)

2019: 238 tisíc FTE
 2020 varianta „červen“: 159 tisíc FTE (- 79 tisíc FTE)

Podíl krajů ČR na očekávaném modelovém propadu spotřeby cestovního ruchu – varianta „červen“

Propad spotřeby cest. ruchu

2019: 300 mld. Kč
 2020 varianta „červen“: 158 mld. Kč (-142 mld. Kč)

Pozn.: FTE – ekvivalent přepočtených plných ročních pracovních úvazků

Celková spotřeba ve vybraných sektorech v ČR v roce 2019 a modelové odhady pro rok 2020

Nad rámec analýzy modelových dopadů pandemie COVID-19 na odvětví cest. ruchu v ČR (2020) byly vyčísleny celk. dopady na silně zasažené sektory stravovacích/gastronomických služeb a rekreačních, kulturních, sportovních a ostatních zábavních služeb (tedy včetně spotřeby rezidentů). Výsledky vychází z analýzy dopadů na jednotlivé produktové segmenty v rámci těchto sektorů.

Celková spotřeba ve vybraných sektorech v ČR (v mld. Kč)	Vých. varianta (rok 2019)	Varianta „červen“	Srovnání (s 2019)	Varianta „září“	Srovnání (s 2019)	Varianta „leden“	Srovnání (s 2019)
Stravování a pohostinství	173	133	-40	102	-71	58	-115
z toho spotřeba rezidentů	118	101	-17	83	-35	47	-70
Rekreační, kulturní, sportovní a ostatní zábavní služby	134	99	-35	75	-59	42	-92
z toho spotřeba rezidentů	119	90	-29	70	-49	39	-80